

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Товарознавство продовольчих товарів
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	5 кредитів / 150 год.
Вид підсумкового контролю	залік
Викладач (і)	Машта Надія Олександрівна
Профайл викладача (ів) на сайті кафедри, в соцмережі	https://cutt.ly/SQZxm1u
E-mail викладача	nadya.mashta@rshu.edu.ua
Мова викладання	Українська
Консультації	За графіком, розміщеним за посиланням: https://cutt.ly/uQZCuAf

ЦІЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: сформувати у здобувачів вищої освіти цілісну систему знань про споживні властивості, асортимент і якість продовольчих товарів, що дасть змогу вирішувати їм спеціалізовані складні завдання і практичні маркетингові проблеми.

Завдання: ознайомити здобувачів вищої освіти з принципами та методами товарознавства; з основоположними характеристиками продовольчих товарів, які складають їх споживну вартість; з особливостями формування асортименту продовольчих товарів та управління ним; з методиками оцінки якості продовольчих товарів; способами виявлення дефектів товарів, причин їх виникнення та заходів щодо попередження реалізації неякісних товарів; з методами забезпечення якості і кількості товарів на різних етапах їх технологічного циклу; особливостями встановлення видів товарних втрат, причин їх виникнення і розробкою заходів щодо їх попередження або зниження; з органолептичними способами виявлення фальсифікації.

У процесі опанування даної дисципліни здобувач вищої освіти набуває наступних **програмних компетентностей:**

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК12. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК3. Здатність використовувати теоретичні положення маркетингу для інтерпретації та прогнозування явищ і процесів у маркетинговому середовищі.

СК13. Здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в крос-функціональному розрізі.

СК14. Здатність пропонувати вдосконалення щодо функцій маркетингової діяльності.

Основними **програмними результатами** навчання є:

Р 3. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу.

Р 11. Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.

Р 15. Діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних принципів маркетингу, поваги до культурного різноманіття та цінностей громадянського суспільства з дотриманням прав і свобод особистості.

Р 16. Відповідати вимогам, які висуваються до сучасного маркетолога, підвищувати рівень особистої професійної підготовки.

Р 18. Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Товарознавство продовольчих товарів» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріал дисциплін «Соціальна відповідальність бізнесу», «Державне та регіональне управління», «Стандартизація і сертифікація продукції та послуг».

Мотивація здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом вирішення практичних кейсів, які демонструють необхідність вивчення дисципліни «Товарознавство продовольчих товарів».

Спільна (групова) діяльність забезпечується шляхом спільної роботи здобувачів вищої освіти над вирішенням кейсів та ситуаційних завдань, пов'язаних із оцінюванням якості продовольчих товарів.

Самостійна діяльність здобувачів вищої освіти забезпечується шляхом самостійного ознайомлення ними із чинним вітчизняним та міжнародним законодавством щодо якості харчових продуктів; самостійною підготовкою доповідей та презентацій, що висвітлюють проблемні моменти якості та асортименту харчових продуктів; виконанням індивідуального навчально-дослідного завдання; проведенням наукових досліджень у сфері товарознавства продовольчих товарів із подальшою підготовкою тез доповідей на наукові конференції.

ПЕРЕЛІК ТЕМ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Теоретичні основи товарознавства. Зерноборошняні товари. Плодоовочеві товари. Крохмаль, цукор, мед. Кондитерські вироби.

Тема 1. Теоретичні основи товарознавства. Поняття про якість та фальсифікацію товарів.

Класифікація продовольчих товарів.

Тема 2. Зерноборошняні товари.

Тема 3. Плодоовочеві товари.

Тема 4. Крохмаль, цукор, мед.

Тема 5. Кондитерські вироби.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Смакові товари. Жирові продукти. Молоко і молочні продукти. М'ясо і м'ясні продукти. Риба і рибні продукти.

Тема 6. Смакові товари

Тема 7. Жирові продукти. Яйця і яєчні продукти

Тема 8. Молоко і молочні продукти.

Тема 9. М'ясо і м'ясні товари.

Тема 10. Риба і рибні товари.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна

1. Задорожний І.М., Сирохман І.В., Раситюк Т.М. Товарознавство продовольчих товарів. Риба і рибні продукти: Підручник. Львів: Укоопосвіта, 2000. – 317 с.
2. Закон України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів», № 2639-VIII від 06.12.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2639-19/print>.
3. Орлова Н.Я., Пономарьов П.Х. Товарознавство продовольчих товарів. Фрукти, ягоди, овочі, гриби та продукти їхньої переробки: Підручник. Київ: Київський нац. торг.-економ. ун-т, 2002. 360 с.
4. Пугачевський Г.Ф. Теоретичне товарознавство / авт. ідеї, шеф-ред. А.А. Мазаракі. Київ, 2016. 128 с.
5. Рудавська Г.Б., Сирохман І.В., Тищенко С.В. Товарознавство молочних та яєчних товарів: Підручник. Київ: КДТЕУ, 2000. 251с.

6. Сирохман І., Раситюк Т. Товарознавство смакових товарів: Підручник. Львів: Вид-во ЛКА, 2003. 428 с.
7. Сирохман І.В., Лебединець В.Т. Асортимент і якість кондитерських виробів. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 636 с.
8. Сирохман І.В., Лозова Т.М. Товарознавство м'яса і м'ясних товарів. Підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 378 с.
9. Сирохман І.В. Товарознавство продовольчих товарів: навчальний посібник. Харків: Світ Книг, 2016. 713 с.
10. Чинні стандарти та технічні регламенти на продовольчі товари.

Допоміжна

11. Белінська С.О., Тищенко Є.В., Голуб Б.О. Товарознавство. Харчові продукти: опор. конспект лекцій. Київ: КНТЕУ, 2015. 180 с.
12. Бірта Г., Бургу Ю. Товарознавство сировини, матеріалів і засобів виробництва. Рослинна і тваринна сировина: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 370 с.
13. Бондаренко Є.В. Товарознавство харчових продуктів. Крохмаль, цукор, кондитерські вироби: опор. конспект лекцій. Київ: КНТЕУ, 2015. 128 с.
14. Вербій В.П. Основи товарознавства. Харчові продукти. Практикум. Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2018. 304 с.
15. Коробкіна З.В., Романенко О.Л. Товарознавство смакових товарів: Підручник. Київ: Київський нац. торг.-економ. ун-т, 2003. 379 с.
16. Льовшина Л.Д., Михайлов В.М., М'ячиков О.В. Товарознавство плодоовочевих товарів, пряно-ароматичних рослин та прянощів: Навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2015. 388 с.
17. Машта Н., Бенчук О., Бенчук Г., Акімова Л., Дейнега О. Основи стандартизації, метрології та управління якістю: Навчальний посібник. Рівне: О.Зень, 2015. 388 с.
18. Михайловський В.С. Товарознавство харчових продуктів: Опорний конспект. Київ: Видавничий центр КНТЕУ, 2002. 320 с.
19. Назаренко В., Кайнаш А. Формування якості товарів. Частина 2: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 296 с.
20. Осика В.А., Колтунов В.А. Товарознавство. Харчові продукти. Розділ фрукти, овочі, гриби і продукти їхнього перероблення: опорний конспект лекцій. Київ: КНТЕУ, 2013. 100 с.
21. Павлова В.А., Рижкова Г.А., Гончар Л.А., Орлова В.М., Сергеева О.Р., Кузьменко О.В. Комерційне товарознавство: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2018. 286 с.
22. Мазаракі А.А., Притульська Н.В., Осика В.А. та ін. Товарознавство і торговельне підприємництво: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2014. 652 с.
23. Рудавська Г.Б., Вежлівцева (Куц) С.П., Жукевич О.М. Товарознавство. Харчові продукти. Розділ "Молочні та яєчні товари": опор. конспект лекцій. Київ: КНТЕУ, 2015. 122 с.
24. Сирохман І.В., Завгородня В.М. Товарознавство харчових продуктів функціонального призначення: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 544 с.
25. Юдічева О.П. Товарознавство. Малопоширені овочі. Навчальний посібник. – Київ: Ліра-К, 2014. 236 с.

Інформаційні Інтернет-ресурси

1. Бібліотека ГОСТів <http://vsegost.com/>.
2. ДП «Укрметртестстандарт». URL: www.ukrcsm.kiev.ua
3. Міжнародна організація стандартизації ISO. URL: www.iso.org.

4. Науково-інформаційний центр "ЛЕОНОРМ". URL: www.leonorm.lviv.ua.
5. Національний орган стандартизації - Державне підприємство "Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості (УкрНДНЦ)" URL <http://uas.org.ua/ua/>
6. Он-лайн бібліотека для студентів. URL: www.twirpx.com/.
7. Офіційний каталог нормативних документів (<http://katalog.uas.org.ua/>)
8. Освітньо-професійна програма «Маркетинг» спеціальності 075 «Маркетинг» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти РДГУ. URL: <http://rshu.edu.ua/navchannia/osvitni-prohramy/592-osvitni-prohramy-bakalavr>
9. Сайт Верховної ради України. URL: www.rada.com.ua.
10. Сайт незалежних споживчих експертів <https://test.org.ua/>.

ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ /ОБЛАДНАННЯ

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернету для:

- комунікації та опитувань;
- виконання домашніх завдань;
- виконання завдань самостійної роботи;
- проходження тестування (поточний, модульний, підсумковий контроль).

ВИДИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ОЦІНЮВАННЯ

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК 2	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя	P 15	Діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних принципів маркетингу, поваги до культурного різноманіття та цінностей громадянського суспільства з дотриманням прав і свобод особистості	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО2, МО4, МО6, МО7, МО8, МО9, МО10
		P 16	Відповідати вимогам, які висуваються до сучасного маркетолога, підвищувати рівень особистої професійної підготовки	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО2, МО4, МО6, МО7, МО8, МО9, МО10
		P 18	Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності.	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО2, МО4, МО6, МО7, МО8, МО9, МО10

ЗК 6	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	P16	Відповідати вимогам, які висуваються до сучасного маркетолога, підвищувати рівень особистої професійної підготовки.	MН1, MН2, MН3, MН4, MН5, MН6	МО2, МО4, МО6, МО7, МО8, МО9, МО10
ЗК 12	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)	P11	Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта	MН1, MН2, MН3, MН4, MН5, MН6	МО2, МО4, МО6, МО7, МО8, МО9, МО10
ЗК 14	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо	P15	Діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних принципів маркетингу, поваги до культурного різноманіття та цінностей громадянського суспільства з дотриманням прав і свобод особистості.	MН1, MН2, MН3, MН4, MН5, MН6	МО2, МО4, МО6, МО7, МО8, МО9, МО10
		P18	Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності	MН1, MН2, MН3, MН4, MН5, MН6	МО2, МО4, МО6, МО7, МО8, МО9, МО10
СК3	Здатність використовувати теоретичні положення маркетингу для інтерпретації та прогнозування явищ і процесів у маркетинговому середовищі.	P 3	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу.	MН1, MН2, MН3, MН4, MН5, MН6	МО2, МО4, МО6, МО7, МО8, МО9, МО10
СК13.	Здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в крос-функціональному	P 11	Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта	MН1, MН2, MН3, MН4, MН5, MН6	МО2, МО4, МО6, МО7, МО8, МО9, МО10

	розрізі				
СК14.	Здатність пропонувати вдосконалення щодо функцій маркетингової діяльності	Р 16	Відповідати вимогам, які висуваються до сучасного маркетолога, підвищувати рівень особистої професійної підготовки	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	МО2, МО4, МО6, МО7, МО8, МО9, МО10

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час вивчення дисципліни «Товарознавство продовольчих товарів» використовуються такі методи навчання:

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, виступи, співбесіда тощо);

МН2 – практичний метод (практичні заняття, бізнес-кейси, ситуаційні завдання);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій, дегустації);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (тезування, анотування, складання доповіді);

МН5 – відеометод у поєднанні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань).

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час вивчення дисципліни «Товарознавство продовольчих товарів» використовуються такі методи оцінювання:

МО2 – усне та письмове опитування

МО4 – тестування;

МО5 – командні проекти;

МО6 – реферати, есе;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;

МО9 – захист практичних робіт;

МО10

–

залік.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ТОВАРОЗНАВСТВО ПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ»

№ з/п	Вид роботи	Кількість балів	Розрахунок	Максимальна сума балів
1	Активна робота під час лекційних занять	1,0	$1,0 \cdot 10 = 10$	10
2	Перевірка готовності студента до практичного заняття	2,0	$2,0 \cdot 15 = 30$	30
3	Активна робота під час практичних занять	1,0	$1,0 \cdot 15 = 15$	15
4	Звіт за результатами виконання практичних занять	7,0	$7,0 \cdot 1 = 7$	7
5	Індивідуальне навчально-дослідне завдання	18,0	$18,0 \cdot 1 = 18$	18
6	Модульні контрольні роботи	10,0	$10,0 \cdot 2 = 20$	20
Всього				100

Модуль 1. Поточне оцінювання										Модуль 2. ІНДЗ	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	18	100

8	8	4,5	4,5	4,5	8	4,5	8	8	4		
Модульна контрольна робота - 10					Модульна контрольна робота - 10						

СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ У РІВНЕНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми / виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється відповідно до «Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ» за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60-63	E	достатньо	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептив-но-продук-	незадовільно	не зараховано

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
		повторного складання семестрового контролю		типовий)		
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептив-но-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни «Товарознавство продовольчих товарів» є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання ситуаційних завдань; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо. Залік з дисципліни «Товарознавство продовольчих товарів» виставляється за результатами поточного модульного контролю. Здобувачам вищої освіти надається право підвищувати свій рейтинг лише після завершення вивчення навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Під час організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: «Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ», «Положення про академічну доброчесність», «Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти», «Положення про практики», «Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти».

Кожен викладач ставить здобувачам вищої освіти систему вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність під час практичного заняття; (не)допустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну або індивідуальну роботу, повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.